

FORD OTOSAN'IN TÜRKİYE EKONOMİSİNE ETKİSİ

EKONOMİK ETKİ ANALİZİ RAPORU

BU ÇALIŞMA
DOÇ. DR. ORHAN EREM ATEŞAĞAOĞLU VE
PROF. DR. GÖKHAN ÖZERTAN
TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.

Raporda yer alan bilgiler, yapılan saha çalışmasından ve kamuya açık kaynaklardan elde edilmiş ve raporun uygun bölümlerinde referans verilmiştir. Raporda yer alan analizlerden elde edilen sonuçlar raporun yazım tarihinde mevcut olan bilgilere dayalı olup, sonraki dönemlerde yapılacak değerlendirmeler için dayanak teşkil etmemektedir.

**Doç. Dr. Orhan Erem
ATEŞAĞAOĞLU**

Sabancı Üniversitesi,
Yönetim Bilimleri Fakültesi,
Finans Grubu

Doç. Dr. Orhan Erem Ateşaoğlu Sabancı Üniversitesi, Yönetim Bilimleri Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Dr. Ateşaoğlu doktorasını 2008 yılında Minnesota Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde tamamlamıştır. 2007-2008 yılları arasında, Amerika Birleşik Devletleri Ulusal Ekonomik Araştırmalar Bürosu'nda (NBER) araştırma görevlisi ve Minneapolis Merkez Bankası (Minneapolis FED), Araştırma Bölümü'nde ziyaretçi araştırmacı olarak görev almıştır. 2008-2012 ve 2013-2016 yılları arasında, ABD'nde Stony Brook Üniversitesi (NY), Ekonomi Bölümü'nde, 2012- 2013 yılları arasında İngiltere'de, Cambridge Üniversitesi, Ekonomi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak çalışmıştır. 2016-2022 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi, İşletme Fakültesi bünyesinde çalışan Dr. Ateşaoğlu, 2022 yılından bu yana Sabancı Üniversitesi, Yönetim Bilimleri Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmakta, aynı zamanda 2017 yılından bu yana Cambridge Üniversitesi, Ekonomi Bölümü'nde Newton Advanced Research Fellow pozisyonunda bulunmaktadır.

Dr. Ateşaoğlu'nun TÜBİTAK, British Academy, Hazine ve Maliye Bakanlığı gibi kurumlar ve özel sektör destekli proje çalışmaları mevcuttur. Araştırma alanları makro-finans, regülasyon ekonomisi, mali politikalar, e-ticaret ekonomisi, tarım ekonomisi, çevre ve iklim değişikliğinin ekonomik ve finansal etkileri alanlarını kapsamaktadır.

Prof. Dr. Gökhan Özertan

Özyeğin Üniversitesi
Uygulamalı Bilimler Fakültesi Dekanı
Ekonomi Alanı Öğretim Görevlisi

Gökhan Özertan lisans derecesini 1994 yılında Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde, doktorasını ise 2001 yılında Texas A&M Üniversitesi'nde Tarım Ekonomisi alanında tamamlamıştır. Kendisi 2001-2025 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde görev yapmıştır. Gökhan Özertan, 2009-2010 yılları arasında University of Massachusetts-Boston Üniversitesi'nde bir yıl, 2016-2017 yılları arasında da Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nda bir yıl akademik araştırmalarda bulunmuştur.

Gökhan Özertan'ın AB PRIMA Fonu, TÜBİTAK, UNDP, Birleşik Krallık Prosperity Fund, kamu ve özel sektör destekli proje çalışmaları mevcuttur. Kendisi, 2019 yılında ABD Tarım Bakanlığı'nın Cochran Fellowship programında yer almıştır. Bunun yanı sıra, Onbirinci Kalkınma Planı Telif Hakları Raporu'nun raportörlüğünü de gerçekleştirmiştir. Gökhan Özertan 2025 yılında IV. Tarım Şurası Çalışma Grubu Başkanlığını yürütmüştür.

Araştırma alanları tarım ve çevre süreçlerinin modellenmesini, tarımda teknoloji kullanımını, iklim değişikliğinin etkilerini, emtia fiyat hareketlerini, fikri mülkiyet haklarının ve bilişim sektöründeki regülasyonların ekonomik etkilerini kapsamaktadır.

Gökhan Özertan halihazırda Özyeğin Üniversitesi'nde lisans ve yüksek lisans düzeyinde mikroekonomi, istatistik, ekonometri, yenilik ekonomisi ve tarım ekonomisi dersleri vermektedir.

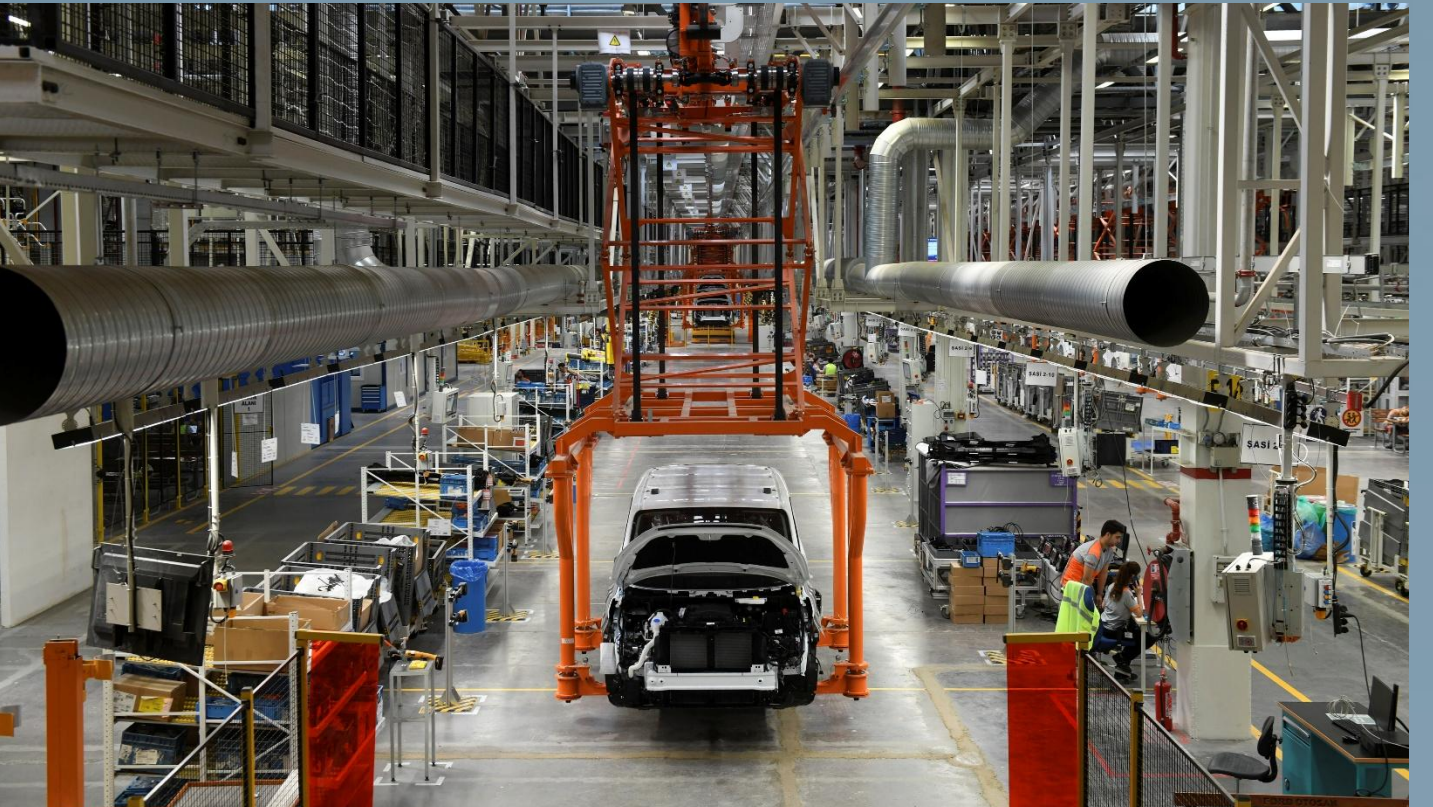
Ford Otosan'ın Türkiye ekonomisinde yer alan diğer sektörler ile olan girdi çıktı ilişkileri dikkate alınarak, Türkiye ekonomisi 12 ana sektör başlığı altında toplanmıştır. Bu ana sektör başlıkları ve her ana başlık altında yer alan alt sektör grupları Tablo 1'de listelenmektedir. Özetlemek gerekirse,

TABLO 1 : TÜRKİYE EKONOMİSİ – SEKTÖRLERİN GRUPLANMASI

SEKTÖR	SEKTÖR ADI	SEKTÖR TANIMI
Sektör 1	Tarım & Madencilik	tarım, avcılık, orman ürünleri, hayvancılık, madencilik
Sektör 2	Kauçuk ve plastik ürünler	kauçuk ve plastik ürünler
Sektör 3	Fabrikasyon metal ürünler	fabrikasyon metal ürünler, makine ve ekipmanlar hariç
Sektör 4	Elektrikli teçhizatlar	elektrikli teçhizat
Sektör 5	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipmanlar	başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipmanlar
Sektör 6	Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti	motorlu araçlar üretimi, motorlu kara taşıtlarının ticareti ve onarım hizmetleri
Sektör 7	Makine ve Ekipman Kurulumu	mobilya, makine ve ekipman kurulumu
Sektör 8	Sanayi (diğer)	gıda, tekstil, kimya, eczacılık, mineral ürünler, elektronik vb. diğer sanayi sektörleri
Sektör 9	Elektrik, Su, İnşaat	elektrik, su, inşaat
Sektör 10	Kara Taşımacılığı	kara taşımacılığı
Sektör 11	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler
Sektör 12	Diğer Hizmet Sektörleri	konaklama, yiyecek, telekomünikasyon, finans, idari, destek vb. diğer hizmetler

Not: Ford-Otosan Türkiye "Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti" sektörünün bünyesinde yer almaktadır.

- **Sektör 2 (kauçuk ve plastik)** ve **Sektör 3 (fabrikasyon metal ürünler)** Ford Otosan için girdi sağlayan önemli sektörler oldukları için tek bir sektör olarak ele alınmışlardır (Ford Otosan'ın kauçuk-plastik ve fabrikasyon metal ürünler sektörlerinden kullandığı ara malı girdilerinin Ford Otosan'ın cirosuna oranı, sırası ile, %4,93 ve %25,43 olarak tespit edilmiştir).
- **Sektör 6 (motorlu araçlar üretimi ve ticareti)** Ford Otosan'ı bünyesinde bulunduran ve Ford Otosan'a ciddi bir girdi sağlayan sektör olmasından dolayı tek bir sektör olarak kategorize edilmiştir (Ford Otosan'ın motorlu araçlar üretimi ve ticareti sektöründen kullandığı ara malı girdilerinin Ford Otosan'ın cirosuna oranı %44.97 olarak tespit edilmiştir).
- Bu sektörlere ek olarak, 6 sektör **(S.4) elektrikli teçhizatlar, (S.5) diğer makine ve ekipmanlar, (S.7) makine ve ekipman kurulumu, (S.9) elektrik, su, inşaat (S.10) kara taşımacılığı, (S.11) mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler** sektörleri, Ford Otosan'ın girdi sağladığı diğer "nispeten" önemli sektörler olarak ele alınmaktadır. Buna ek olarak, **(S.10) kara taşımacılığı ve (S.9) elektrik, su, inşaat** sektörleri Ford Otosan'ın satış yaptığı sektörler olarak görülmektedir.
- Bu değerlendirme dışında kalan sektörler üç ana sektör başlığı altında- **(S.1) Tarım ve Madencilik, (S.8) Diğer Sanayi ve (S.12) Diğer Hizmet** – gruplanmıştır. Bu sektörler aynı zamanda Ford Otosan'ın belirli oranlarda satış yaptığı sektörler olarak ön plana çıkmaktadırlar.

Ford Otosan'ın Türkiye ekonomisine katkısının tam olarak ölçümlenebilmesi için, Ford Otosan'ın yoğun bir girdi-çıkı ilişkisi içinde olduğu ve yukarıda kategorize edilen sektör başlıklarının Türkiye ekonomisi içindeki büyüklüklerinin tespit edilmesi gerekmektedir. Bu sektörlerin Türkiye ekonomisi Gayri Safi Yurtiçi Hasılası (GSYH) ve toplam üretimi içindeki payları 2024 yılı için Tablo 2'de yer almaktadır. Detaylandırmak gerekirse:

TABLO 2 : SEKTÖRLERİN TOPLAM ÜRETİM VE GSYH İÇİNDEKİ PAYLARI

SEKTÖR	SEKTÖR ADI	GSYH PAYI	ÜRETİM PAYI
Sektör 1	Tarım & Madencilik	7.69%	9.28%
Sektör 2	Kauçuk ve plastik ürünler	1.11%	1.73%
Sektör 3	Fabrikasyon metal ürünler	1.84%	2.16%
Sektör 4	Elektrikli teçhizatlar	0.72%	1.49%
Sektör 5	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipmanlar	1.10%	1.54%
Sektör 6	Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti	2.77%	3.99%
Sektör 7	Makine ve Ekipman Kurulumu	2.18%	2.00%
Sektör 8	Sanayi (diğer)	16.61%	22.64%
Sektör 9	Elektrik, Su, İnşaat	8.47%	12.76%
Sektör 10	Kara Taşımacılığı	7.34%	4.71%
Sektör 11	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2.46%	2.01%
Sektör 12	Diğer Hizmet Sektörleri	47.71%	35.70%
	TOPLAM	100.0%	100.0%

* Ford-Otosan Türkiye "Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti" sektörünün bünyesinde yer almaktadır.

** Ford Otosan'ın GSYH payı = 0.15%

*** Ford Otosan'ın toplam üretim içindeki payı = 0.47%

**** 2024 yılı GSYH rakamı = 43.410.513.887.000 TL = 1.322.410.000.000 USD

- Tarım sektörünün GSYH payı %7.69 olmak ile birlikte, üretim payı %9.28 olarak tahmin edilmiştir. Bu bağlamda, tarım sektörünün katma değerinin diğer sektörler ile karşılaştırıldığında ortalamanın altında olduğu görülmektedir.
- Motorlu araçlar üretimi ve ticareti sektörünün GSYH payı %2.77 olmak ile birlikte, üretim payı %3.99 olarak tahmin edilmiştir. Sektörün katma değerinin diğer sektörler ile karşılaştırıldığında ortalamanın altında olduğu görülmektedir.
- Ford Otosan'ın yoğun girdi ilişkisi içinde olduğu Sektör 2 (kauçuk ve plastik) ve Sektör 3 (fabrikasyon metal ürünler) 'ün toplamda GSYH (üretim payları), sırası ile, %1.11 ve %1.84 (%1.73 ve %2.16) olarak tespit edilmiştir.
- Diğer sanayi ve diğer hizmet sektörlerinin GSYH (üretim) payları -sırası ile- %16.61 ve %47.71 (%22.64 ve %35.70) olarak tespit edilmiştir.
- 2024 yılı için Ford Otosan'ın üretim tutarı (ciro seviyesi) 408 milyar 595 milyon 756 bin TL (12 milyar 447 milyon 010 bin USD) seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu rakam dikkate alındığında, firmanın Türkiye ekonomisi üretim payı ise %0.47 olarak tespit edilmiştir. Firmanın girdi-çıkıtı raporları dikkate alınarak yapılan hesaplamalar sonucunda ise, Ford Otosan'ın Türkiye ekonomisi içindeki GSYH payı %0.15 olarak tahmin edilmektedir.
- Tablo 3'te ise belirlemiş olduğumuz sektörel gruplama için TÜİK verileri baz alınarak oluşturulan girdi-çıkıtı tablosu yer almaktadır. Bu tablo her sektörün hangi sektörden girdi olarak ne miktarda ara malı aldığını göstermektedir. Ayrıca, bu tabloda, Ford Otosan verileri kullanılarak Ford Otosan motorlu araçlar üretimi ve ticareti sektöründen ayrıştırılmış, firmanın diğer sektörler ile olan girdi çıkıtı ilişkileri detayları ile tespit edilmiş ve raporlanmıştır.
- Özetlemek gerekirse: Her satır faktör girdisini, her sütun ise o faktör girdisinin kullanıldığı sektörü temsil eder. Örnek: 1. Sektörün (tarım) üretiminde kullanılan girdilerin toplam üretim girdileri içindeki yüzdeleri ilk sütunda yer almaktadır. Bu bağlamda, sektör 1 üretiminde kullanılan
 - Sektör 2 (kauçuk-plastik) ara malı girdisi, toplam üretim girdisinin %0.33'ünü,
 - İş gücü ve sermaye girdisi, toplam üretim girdisinin %36.9'unu teşkil etmektedir.
- Ara mallarının toplam girdiler içindeki oranının tarım ve sanayi için hizmet sektörlerine nazaran daha yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Bu nedenle, hizmet sektörlerinin katma değerinin tarım ve sanayiye göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (yüksek miktarda ara malı kullanımı, düşük katma değer üretimini göstermektedir). Diğer bir deyişle, üretimin istihdam ve sermayeye giden oranı katma değeri temsil etmesi itibarıyla, hizmet sektörlerinde daha yüksek oldukları gözlemlenmektedir.

Katma değer (GSYH'yı oluşturan bileşenler) ve üretim farklı ekonomik kavramlardır. GSYH toplam üretimden (toplam ciro, satış, gelir vb...) ara malı kullanımları (malijetleri) çıkartılarak "Katma Değer" üretim olarak hesaplanmaktadır. Bunu Ford Otosan üzerinden örnek ile açıklamak gerekirse: 2024 yılı için Ford Otosan'ın (i) toplam cirosunun/üretiminin 408.595.756.000 TL olduğunu, (ii) ara malı vb. kalem malijetlerin bu rakamdan düşülmesi sonrasında geri kalan katma değer rakamının 55.778.280.000 TL olduğunu, ve (iii) bu katma değer rakamının Ford Otosan'ın ülke GSYH'na olan katkısı olduğunu, (iv) çıkarılan ara malı malijetlerinin ise o ara mallarını üreten firmaların ülke GSYH'na olan katkısı olarak hesaba katıldığını gözlemliyoruz.

Tablo 3'te Ford Otosan'ın girdi maliyetlerine bakılacak olursa, firmanın ara malı girdilerinin toplam ciro içindeki payları, kayda değer sektörler özelinde:

- Motorlu araçlar üretimi ve ticareti sektörü: %44.97
 - Kauçuk ve plastik ürünler sektörü: %4.93
 - Fabrikasyon metal ürünler sektörü: %25.43
 - Elektrikli teçhizatlar sektörü: %5.61
 - Diğer makine ve ekipmanlar: %0.03
 - Makine ve ekipman kurulumu sektörü: %0.78
 - Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü: %0.78
- olarak tespit edilmiştir.

Tüm ara malı girdileri ve ürün/üretim üzerindeki vergiler toplam cirodan çıktığı zaman, Ford Otosan'ın katma değeri hesaplanmaktadır. Firmanın katma değerinin (istihdam ve sermaye payı) cirosunun 13.7% sine eşit olduğu hesaplanmıştır.

TABLO 3: TÜRKİYE SEKTÖREL GİRDİ-ÇIKTI TABLOSU

	Sektör 1	Sektör 2	Sektör 3	Sektör 4	Sektör 5	Ford	Sektör 6	Sektör 7	Sektör 8	Sektör 9	Sektör 10	Sektör 11	Sektör 12
Sektör 1	38.67	2.19	0.45	0.49	0.10	0.00	0.38	0.25	20.07	13.96	0.22	0.59	1.52
Sektör 2	0.33	10.43	0.75	4.38	1.79	4.93	2.29	2.09	0.71	2.08	0.84	0.10	0.78
Sektör 3	0.09	0.86	5.26	2.53	4.05	25.43	-1.18	2.24	0.34	3.38	0.35	0.03	0.45
Sektör 4	0.04	0.12	0.38	8.82	2.03	5.61	1.11	0.88	0.16	1.37	0.05	0.47	0.46
Sektör 5	0.10	0.05	0.25	1.53	6.35	0.03	2.52	0.51	0.05	0.59	0.01	0.02	0.12
Ford	0.02	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2.45	0.00	0.02	0.09	0.48	0.00	0.04
Sektör 6	0.37	0.70	0.20	0.31	3.58	44.97	16.02	0.84	0.15	0.54	1.83	0.52	0.44
Sektör 7	0.15	0.44	0.24	0.15	0.39	0.78	0.00	2.17	0.17	0.20	0.03	0.10	0.25
Sektör 8	15.89	41.64	42.74	41.96	34.44	0.63	19.47	28.59	31.83	20.03	6.88	5.86	7.11
Sektör 9	0.60	1.33	0.62	0.53	0.70	0.36	0.43	0.37	3.19	13.50	0.11	0.80	1.38
Sektör 10	0.37	0.46	0.52	0.54	0.69	1.09	0.38	0.39	0.44	0.34	2.19	0.28	0.30
Sektör 11	0.49	0.77	0.73	1.71	0.98	0.78	1.48	0.82	0.60	2.23	0.43	10.53	1.67
Sektör 12	4.87	9.64	8.26	12.48	10.99	1.50	11.89	10.62	7.16	9.48	9.72	25.15	24.30
Girdi Faktör Payı (Vergiler)	1.1	2.7	1.7	3.0	2.0	0.2	2.7	1.7	2.4	2.7	7.5	1.2	1.7
İstihdam & Sermaye	36.9	28.6	37.9	21.6	31.9	13.7	40.1	48.5	32.7	29.5	69.4	54.3	59.5
Toplam	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

- Her satır faktör girdisini, her sütun o faktör girdisinin kullanıldığı sektörü temsil eder. Örnek olarak, sektör 1 üretiminde kullanılan sektör 2 ara ürünleri, sektör 1 girdilerinin %0.33'ünü teşkil etmektedir.
- Bir sektörde kullanılan girdi paylarının toplamı 1'e eşittir.

** Sektör Tanımları

Sektör 1: Tarım & Madencilik
 Sektör 2: Kauçuk ve plastik ürünler
 Sektör 3: Fabrikasyon metal ürünler
 Sektör 4: Elektrikli teçhizatlar
 Sektör 5: Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipmanlar
Ford Otosan: Ford Otosan
 Sektör 6: Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti

Sektör 7: Makine ve Ekipman Kurulumu
 Sektör 8: Sanayi (diğer)
 Sektör 9: Elektrik, Su, İnşaat
 Sektör 10: Kara Taşımacılığı
 Sektör 11: Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
 Sektör 12: Diğer Hizmet Sektörleri

Tablo 4'te ise, Ford Otosan'ın üretim rakamlarının, diğer bir deyişle cironun, kaynak dağılımı yer almaktadır. 2024 yılı toplam üretiminin

- %70.5'inin ihracattan (287 milyar 897 milyon TL = 8 milyar 770 milyon USD),
- %26.4'ü sektörel satışlardan (107 milyar 913 milyon TL = 3 milyar 287 milyon USD),
- %0.6'sı stoklara devirden (2 milyar 541 milyon TL = 77 milyon 427 bin USD)
- %2.5'u ise kamuya satışlardan (10 milyar 243 milyon TL = 312 milyon 050 bin USD) gelmektedir.

TABLO 4: FORD OTOSAN'IN 2024 YILI NET HASILAT RAKAMLARI

	Seviye (1.000 TL)	Seviye (1.000 USD)	Yüzde Dağılım
Toplam Üretim	408.595.757	12.447.010	% 100
Sektörel**	107.913.443	3.287.356	% 26,4
Kamu	10.243.603	312.050	% 2,5
Stoklar (değişim)	2.541.685	77.427	% 0,6
İhracat	287.897.026	8.770.177	% 70,5
TOPLAM	408.595.757	12.447.010	% 100

Net Hasılat (hasılat + stoklar'da gerçekleşen değişim) şirketin toplam üretimi olarak ele alınmaktadır.

** Ford Otosan'ın sektörel satışları başta motorlu taşıtlar ticareti ve kara taşımacılığı sektörleri olmak üzere birçok farklı sanayi ve hizmet sektörüne yapılmaktadır.

Ford-Otosan'ın Türkiye ekonomisine olan toplam katkısı 3 farklı alt katkının toplamı ile tespit edilmektedir. Bunlar (i) doğrudan katkı, (ii) dolaylı katkı ve (iii) tetikleme katkı olarak özetlenebilir. Toplam **üretim katkısı** dikkate alınarak detaylandırmak gerekirse:

- Tablo 4'de özetlendiği gibi, Ford Otosan'ın 2024 yılı itibari ile net hasılat rakamı 408 milyar 595 milyon TL (12 milyar 447 milyon USD) olarak gerçekleşmiştir. Bu tutar Ford Otosan'ın ekonomik varlığı ile Türkiye ekonomisine **doğrudan** üretim katkısını temsil etmektedir.
- Buna ek olarak, Ford Otosan'ın içinde bulunduğu dolaylı ekonomik aktivitelerin girdi-çıktı ilişkileri yolu ile diğer sektörler üzerinde yarattığı ekonomik büyüme **dolaylı** katkı olarak ölçümlenmektedir.
- Doğrudan ve dolaylı katkılar sonucunda hane halkı gelirlerinde meydana gelecek artış üzerinden gerçekleşecek talep artışı, tüm sektörlerde ek bir büyümeye yol açmaktadır. Bu ek büyümeye **tetikleme** katkısı adı verilmektedir.
- Bu bağlamda, gerçekleştirilecek girdi-çıktı analizi sonucunda tespit edilen doğrudan, dolaylı ve tetikleme etkilerin toplamı, Ford Otosan'ın Türkiye ekonomisine **toplam** katkısını teşkil etmektedir.

DOĞRUDAN
KATKI

DOLAYLI
KATKI

TETİKLEME
KATKI

FORD OTOSAN YENİKÖY FABRİKASI

Mevzubahis toplam katkının ve alt kırılımlarının (doğrudan, dolaylı ve tetikleme) ölçülmesi için kullanılan teknik metodolojiye girdi-çıkıtı analizi adı verilmektedir. Girdi çıkıtı analizinin temelinde farklı ekonomik sektörler arasındaki ekonomik işlemleri gösteren girdi-çıkıtı matrisi/tablosu yer almaktadır. Yukarıda özetlendiği üzere, bu matriste her satır ve sütun belirli bir sektörü temsil eder ve matristeki girişler, bir sektörden diğerine akan mal ve hizmet miktarını gösterir. Ülkemizde girdi-çıkıtı tabloları TÜİK tarafından yayınlanmaktadır. Bu tablolar 2024 yılı için revize edilmiş, Ford Otosan'ın diğer sektörler ile olan girdi-çıkıtı ilişkisi detayları ile modellenerek tabloya entegre edilmiş ve çalışmada kullanılan girdi-çıkıtı analizi gerçekleştirilmiştir.

Mevzubahis girdi-çıkıtı analizi kapsamında, Ford Otosan'ın 2024 yılı için Türkiye ekonomisine olan doğrudan katkısı 408 milyar 595 milyon TL (12 milyar 447 milyon USD) dikkate alınarak hem toplam hem sektörel bazda dolaylı ve tetikleme katkıları tespit edilmiştir. Bir sonraki aşamada, Ford Otosan'ın doğrudan katkı seviyesi 1'e normalize edilerek, tüm tespit edilen dolaylı ve tetikleme katkıları hem toplam hem de sektörel bazda Tablo 5'de raporlanmıştır.

TABLO 5: FORD OTOSAN'IN TÜRKİYE EKONOMİSİ ÜZERİNDEKİ ÜRETİM ÇARPAN ETKİSİ

SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DOĞRUDAN ETKİ	DOLAYLI ETKİ	TETİKLEME ETKİ	TOPLAM ETKİ
Sektör 1	Tarım & Madencilik		0.041	0.068	0.109
Sektör 2	Kauçuk ve plastik ürünler		0.069	0.006	0.075
Sektör 3	Fabrikasyon metal ürünler		0.274	0.003	0.277
Sektör 4	Elektrikli teçhizatlar		0.066	0.004	0.070
Sektör 5	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipmanlar		0.005	0.001	0.006
	Ford Otosan*	1.000			1.000
Sektör 6	Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti		0.471	0.010	0.481
Sektör 7	Makine ve Ekipman Kurulumu		0.010	0.006	0.017
Sektör 8	Sanayi (diğer)		0.262	0.111	0.373
Sektör 9	Elektrik, Su, İnşaat		0.029	0.015	0.044
Sektör 10	Kara Taşımacılığı		0.017	0.023	0.040
Sektör 11	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler		0.038	0.006	0.044
Sektör 12	Diğer Hizmet Sektörleri		0.215	0.184	0.399
	Toplam Çarpın	1.000	1.497	0.438	2.936

2 Girdi-çıkıtı analizi, ekonominin farklı sektörleri arasındaki ilişkileri ve bağımlılıkları inceleyen bir ekonomik yöntemdir. Bu analitik teknik, Nobel ödüllü ekonomist Wassily Leontief tarafından geliştirilmiş ve ekonomik etki analizlerinde standart olarak kullanılan bir metodolojidir.

Özetle, Ford Otosan'ın 2024 yılı için doğrudan ekonomik üretim katkısı 1'e normalize edildiğinde:

- Dolaylı ekonomik üretim katkısının 1.497,
- Tetikleme ekonomik üretim katkısının 0.438,
- Toplam ekonomik üretim katkısının 2.936

olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Ford Otosan'ın Türkiye ekonomisine 2024 yılı itibariyle yapmakta olduğu doğrudan (1'e normalize edilen) katkının çarpan etkisinin 2.936 olduğu ve bu çarpan etkisinin büyük oranda dolaylı etkiden gelmekte olduğu tespit edilmiştir.

Dolaylı etkinin (1.497) bileşenlerine bakacak olursak, motorlu araçlar üretimi ve ticareti (0.471), fabrikasyon metal ürünler (0.274), diğer sanayii (0.262) ve diğer hizmet sektörlerinde (0.215) gerçekleşen dolaylı büyümenin kayda değer olduğu gözlemlenmektedir.

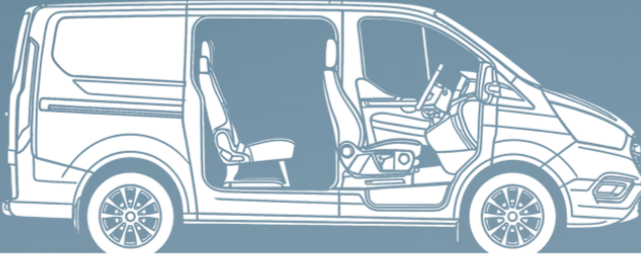
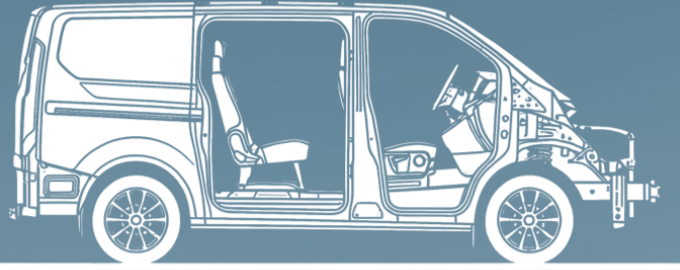
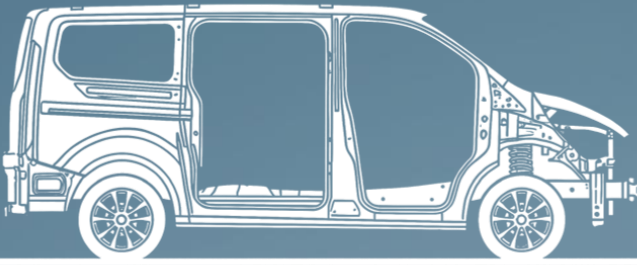
Tetikleme etkinin (0.438) bileşenlerine bakacak olursak, diğer hizmet sektörlerinde (0.184) gerçekleşen tetikleme etkinin ön plana çıktığını ve Ford-Otosan'ın hane halkı gelirlerinde yol açtığı gelir artışının harcama etkisi üzerinden hizmet sektöründe kayda değer bir büyümeye neden olduğu gözlemlenmektedir. Buna ek olarak diğer sanayii (0.111) ve tarım-madencilik (0.068) sektörlerinde benzer şekilde gelir artışı / harcama etkisi ile tetikleme büyüme etkileri ortaya çıkmaktadır.

Mevzubahis üretim üzerindeki çarpan etkilerinin 2024 yılı için hesaplanan nominal seviyeleri Tablo 6'da özetlenmektedir.

TABLO 6: FORD OTOSAN'IN TÜRKİYE EKONOMİSİNE KATKISI - ÜRETİM

	Doğrudan Etki (1.000 TL)	Doğrudan Etki (1.000 USD)	Dolaylı Etki (1.000 TL)	Dolaylı Etki (1.000 USD)	Tetikleme Etki (1.000 TL)	Tetikleme Etki (1000 USD)	Toplam Etki (1.000 TL)	Toplam Etki (1.000 USD)
Sektör 1 Tarım & Madencilik			16.651.818	507.263	27.706.507	844.020	44.358.325	1.351.283
Sektör 2 Kauçuk ve plastik ürünler			28.393.446	864.947	2.451.924	74.693	30.845.370	939.639
Sektör 3 Fabrikasyon metal ürünler			112.031.547	3.412.805	1.203.018	36.647	113.234.564	3.449.453
Sektör 4 Elektrikli teçhizatlar			27.030.946	823.441	1.690.686	51.503	28.721.632	874.944
Sektör 5 Makine ve Ekipmanlar (diğer)			2.152.546	65.573	394.552	12.019	2.547.098	77.592
Ford	408.595.756	12.447.010					408.595.756	12.447.010
Sektör 6 Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti			192.288.602	5.857.668	4.229.827	128.853	196.518.429	5.986.521
Sektör 7 Makine-Ekipman Kurulumu			4.170.775	127.054	2.596.398	79.094	6.767.173	206.148
Sektör 8 Sanayi (diğer)			107.023.981	3.260.260	45.520.701	1.386.692	152.544.683	4.646.953
Sektör 9 Elektrik, Su, İnşaat			11.933.370	363.525	6.187.892	188.501	18.121.262	552.026
Sektör 10 Kara Taşımacılığı			6.783.825	206.655	9.405.738	286.526	16.189.563	493.181
Sektör 11 Mesleki vb. faaliyetler			15.424.146	469.864	2.476.288	75.435	17.900.434	545.299
Sektör 12 Diğer Hizmet Sektörleri			87.957.119	2.679.429	75.243.155	2.292.124	163.200.275	4.971.553
TOPLAM	408.595.756	12.447.010	611.842.123	18.638.483	179.106.686	5.456.108	1.199.544.565	36.541.602

Ford Otosan'ın
1 TL'lik
üretimi,

Türkiye üretimini

2,94 TL

artırıyor.

Ford Otosan'ın 2024 yılı için Türkiye ekonomisine olan doğrudan katkısının ortaya çıkarttığı

- (i) toplam dolaylı etki 611 milyar 842 milyon TL (18 milyar 638 milyon USD)
- (ii) toplam tetikleme etki 179 milyar 106 milyon TL (5 milyar 456 milyon USD)
- (iii) toplam etki 1 trilyon 199 milyar 544 milyon TL (36 milyar 541 milyon USD)

olarak tespit edilmiştir. Nominal katkı seviyelerine sektörel seviyede bakacak olursak:

Dolaylı etkinin yaratacağı üretim artışının

- Motorlu araçlar üretimi ve ticareti sektöründe 192 milyar 288 milyon TL (5 milyar 857 milyon USD),
- Fabrikasyon metal ürünler sektöründe 112 milyar 31 milyon TL (3 milyar 412 milyon USD),
- Diğer sanayii sektöründe 107 milyar 23 milyon TL (3 milyar 260 milyon USD),
- Diğer hizmet sektöründe 87 milyar 957 milyon TL (2 milyar 679 milyon USD),

seviyelerinde olduğu tespit edilmiştir. Tetikleme etkinin yaratacağı üretim artışının

- Diğer hizmetler sektöründe 75 milyar 243 milyon TL (2 milyar 292 milyon USD),
- Diğer sanayi sektöründe 45 milyar 520 milyon TL (1 milyar 386 milyon USD),
- Tarım ve madencilik sektöründe 27 milyar 706 milyon TL (844 milyon USD),

seviyelerinde olduğu tespit edilmiştir.

Üretim boyutu bir şirketin ekonomik büyüklüğü hakkında genel bir fikir verse bile, o şirketin ekonomiye olan katkısının ölçülmesi için "katma-değer" boyutunun ölçülmesi gerekmektedir. Bir şirketin ülke GSYH'na olan katkısı ortaya çıkarttığı katma değer ile ölçülmektedir ve bu katma değer toplam üretimden tüm ara mala girdi maliyetleri çıkartılarak hesaplanmaktadır.

Bu bağlamda, Ford Otosan'ın 2024 yılı için Türkiye GSYH'na olan doğrudan katkısı 55 milyar 778 milyon TL (1 milyar 699 milyon USD) olarak tespit edilmiştir. Bu doğrudan GSYH katkısı 1'e normalize edilerek, tüm tespit edilen dolaylı ve tetikleme GSYH katkıları hem toplam hem de sektörel bazda Tablo 7'de raporlanmıştır. Özetle,

- **Dolaylı GSYH katkısının 4.268,**
- **Tetikleme GSYH katkısının 1.382,**
- **Toplam GSYH katkısının 6.650**

olduğu tespit edilmiştir.

Ford Otosan'ın
ekonomiye yaptığı

1 TL'lik katkı,

Türkiye'ye

olarak
dönüyor.

Bu bağlamda, Ford Otosan'ın Türkiye ekonomisine 2024 yılı itibariyle yapmakta olduğu doğrudan (1'e normalize edilen) GSYH katkısının çarpan etkisinin 6.650 gibi ciddi bir oranda olduğu tespit edilmiştir. Tablo 7 sektörel bazda detaylı olarak incelenirse, toplam GSYH çarpan etkisinin büyük oranda motorlu araçlar üretimi ve ticareti (1.986), diğer hizmet sektörleri (1.593) ve fabrikasyon metal ürünler (0.680) sektörlerinden geldiği gözlemlenmektedir.

TABLO 7: FORD OTOSAN'IN TÜRKİYE EKONOMİSİ ÜZERİNDEKİ GAYRİ SAFİ KATMA DEĞER ÇARPAN ETKİSİ

SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DOĞRUDAN ETKİ	DOLAYLI ETKİ	TETİKLEME ETKİ	TOPLAM ETKİ
Sektör 1	Tarım & Madencilik		0.049	0.137	0.186
Sektör 2	Kauçuk ve plastik ürünler		0.122	0.011	0.132
Sektör 3	Fabrikasyon metal ürünler		0.673	0.007	0.680
Sektör 4	Elektrikli teçhizatlar		0.074	0.005	0.078
Sektör 5	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Makine ve Ekipmanlar		0.007	0.001	0.008
	Ford Otosan*	1.000			1.000
Sektör 6	Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti		1.960	0.025	1.986
Sektör 7	Makine ve Ekipman Kurulumu		0.032	0.020	0.052
Sektör 8	Sanayi (diğer)		0.255	0.228	0.483
Sektör 9	Elektrik, Su, İnşaat		0.060	0.031	0.091
Sektör 10	Kara Taşımacılığı		0.083	0.116	0.199
Sektör 11	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler		0.139	0.022	0.161
Sektör 12	Diğer Hizmet Sektörleri		0.813	0.780	1.593
	Toplam Çarpan	1.000	4.268	1.382	6.650

2024 yılı GSYH rakamı = 43.410.513.887.000 TL = 1.322.410.000.000 USD

** 2024 yılı Gayrisafi Katma Değer rakamı = 38.357.021.879 TL = 1.168.465.995 USD

*** Gayrisafi Katma Değer = GSYH - Ürün üzerindeki vergi eksi sübvansiyonlar

FORD OTOSAN AR-GE MERKEZİ

Ford Otosan'ın doğrudan, dolaylı ve tetikleme GSYH (katma değer olarak) katkılarına nominal seviyelerde hem toplam hem sektörel açıdan bakacak olursak (Tablo 8), Ford Otosan'ın

- doğrudan GSYH katkısının 55 milyar 778 milyon TL (1 milyar 699 milyon USD),
- dolaylı GSYH katkısının 238 milyar 41 milyon TL (7 milyar 251 milyon USD),
- tetikleme GSYH katkısının 77 milyar 103 milyon TL (2 milyar 348 milyon USD),
- toplam GSYH katkısının 370 milyar 923 milyon TL (11 milyar 299 milyon USD), seviyelerinde olduğu tespit edilmiştir.

Bir diğer bakış açısı ile, Ford Otosan'ın katma değer açısından

- doğrudan GSYH katkısı, Türkiye GSYH'sının %0.15'ine
- dolaylı GSYH katkısı, Türkiye GSYH'sının %0.62'sine
- tetikleme GSYH katkısı, Türkiye GSYH'sının %0.20'sine
- toplam GSYH katkısı, Türkiye GSYH'sının %0.97'sine

denk gelmektedir. Diğer bir bakış açısı ile, Ford Otosan Türkiye ekonomisine toplam GSYH'nın yaklaşık 1%'ine denk gelen bir toplam katkı sunmaktadır.

**TABLO 8: FORD OTOSAN'IN TÜRKİYE EKONOMİSİNE KATKISI
GAYRİ SAFİ KATMA DEĞER**

	Doğrudan Etki (1.000 TL)	Doğrudan Etki (1.000 USD)	Dolaylı Etki (1.000 TL)	Dolaylı Etki (1.000 USD)	Tetikleme Etki (1.000 TL)	Tetikleme Etki (1.000 USD)	Toplam Etki (1.000 TL)	Toplam Etki (1.000 USD)
Sektör 1 Tarım & Madencilik			2.758.506	84.032	7.628.135	232.375	10.386.641	316.407
Sektör 2 Kauçuk ve plastik ürünler			6.791.701	206.895	586.499	17.866	7.378.200	224.761
Sektör 3 Fabrikasyon metal ürünler			37.545.616	1.143.748	403.172	12.282	37.948.788	1.156.030
Sektör 4 Elektrikli teçhizatlar			4.102.678	124.979	256.607	7.817	4.359.286	132.796
Sektör 5 Makine ve Ekipmanlar (diğer)			364.449	11.102	66.802	2.035	431.250	13.137
Ford	55.778.281	1.699.168					55.778.281	1.699.168
Sektör 6 Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti			109.352.196	3.331.185	1.400.508	42.664	110.752.705	3.373.848
Sektör 7 Makine-Ekipman Kurulumu			1.801.721	54.886	1.121.611	34.168	2.923.332	89.053
Sektör 8 Sanayi (diğer)			14.236.777	433.693	12.693.670	386.686	26.930.447	820.379
Sektör 9 Elektrik, Su, İnşaat			3.335.735	101.616	1.729.701	52.692	5.065.436	154.308
Sektör 10 Kara Taşımacılığı			4.656.104	141.838	6.455.663	196.658	11.111.768	338.497
Sektör 11 Mesleki vb. faaliyetler			7.741.674	235.834	1.242.896	37.862	8.984.571	273.696
Sektör 12 Diğer Hizmet Sektörleri			45.354.660	1.381.634	43.518.508	1.325.700	88.873.168	2.707.334
TOPLAM	55.778.281	1.699.168	238.041.818	7.251.443	77.103.774	2.348.804	370.923.872	11.299.416

2024 yılı GSYH rakamı = 43.410.513.887.000 TL = 1.322.410.000.000 USD

** 2024 yılı Gayrisafî Katma Değer rakamı = 38.357.021.879 TL = 1.168.465.995 USD

Ford Otosan, Türkiye ekonomisinin

yaklaşık **%1'i** demek

Ford Otosan'ın ekonomik faaliyetlerinin yarattığı doğrudan, dolaylı ve tetikleme katkıların sadece üretim seviyesinde değil, aynı zamanda istihdam boyutunda da ele alınması önem arz etmektedir. Bu bağlamda, Tablo 9 Ford Otosan'ın Türkiye ekonomisine olan istihdam katkılarını özetlemektedir. Detaylandırmak gerekirse:

- Ford Otosan'ın ekonomik faaliyetlerinin yarattığı doğrudan istihdam katkısının yılı 19.139 kişi olduğu,
- Bu doğrudan katkının yarattığı dolaylı ve tetikleme istihdam etkilerinin toplamda, sırasıyla, 198.336 kişi ve 59.480 kişi olduğu,
- Sonuç olarak toplam istihdam etkisinin 276.956 kişi olduğu tespit edilmiştir.

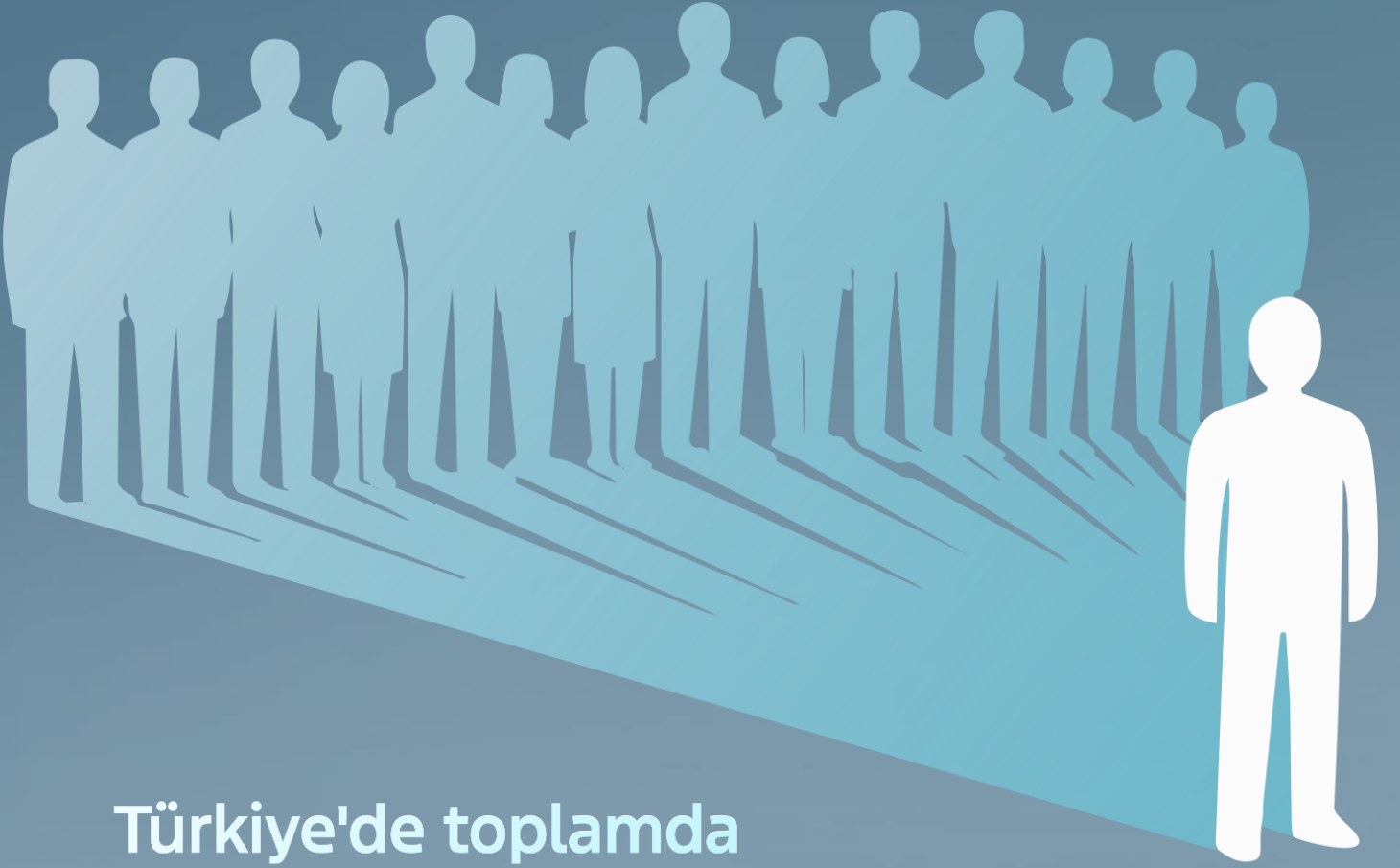
İstihdam katkılarına sektörel seviyede bakacak olursak:

- Dolaylı etkinin yaratacağı istihdam artışının motorlu araçlar üretimi ve ticareti sektöründe 93.218 kişi, fabrikasyon metal ürünler sektöründe 28.801 kişi ve diğer hizmetler sektöründe 44.819 kişi olduğu tespit edilmiştir.
- Tetikleme etkinin yaratacağı istihdam artışının büyük oranda diğer hizmetler sektöründen 40.802 kişi ile geldiği görülmektedir.
- Toplam etkinin yaratacağı üretim artışının ise motorlu araçlar üretimi ve ticareti sektöründe 94.373 kişi, diğer hizmetler sektöründe 85.621 kişi ve fabrikasyon metal ürünler sektöründe 29.110 kişi olduğu tespit edilmiştir.

TABLO 9: FORD OTOSAN'IN TÜRKİYE EKONOMİSİNE KATKISI İSTİHDAM

SEKTÖR	SEKTÖR ADI	DOĞRUDAN ETKİ	DOLAYLI ETKİ	TETİKLEME ETKİ	TOPLAM ETKİ
Sektör 1	Tarım & Madencilik		893	1.433	2.326
Sektör 2	Kauçuk ve plastik ürünler		6.388	552	6.940
Sektör 3	Fabrikasyon metal ürünler		28.801	309	29.110
Sektör 4	Elektrikli teçhizatlar		4.261	267	4.528
Sektör 5	Makine ve Ekipmanlar (diğer)		323	59	382
	Ford	19.139			19.139
Sektör 6	Motorlu Araçlar Üretimi ve Ticareti		93.218	1.155	94.373
Sektör 7	Makine-Ekipman Kurulumu		1.009	628	1.637
Sektör 8	Sanayi (diğer)		8.489	9.855	18.345
Sektör 9	Elektrik, Su, İnşaat		2.110	1.094	3.204
Sektör 10	Kara Taşımacılığı		1.662	2.304	3.966
Sektör 11	Mesleki vb. faaliyetler		6.363	1.022	7.385
Sektör 12	Diğer Hizmet Sektörleri		44.819	40.802	85.621
	Toplam Çarpan	19.139	198.336	59.480	276.956

Ford Otosan'da
1 kişinin
istihdamı,

Türkiye'de toplamda

14 kişinin

iş gücüne katılması demek.

Ford Otosan'ın ekonomik aktivitesi sonucunda oluşacak dolaylı ve tetikleme etkilerin sonucunda tüm sektörlerde yaşanan büyümenin yarattığı pozitif etkiler tüm vergi kalemlerinde matrah ve tahsilat artışlarına ve bunun sonucunda merkezi bütçe toplam vergi gelirlerinde ek katkıya sebep olduğu tahmin edilmektedir. Bu sonuçların sunumu öncesinde 2024 yılı için gerçekleşen merkezi yönetim vergi gelirlerinin özetlenmesi gerekmektedir.

Gerçekleşen Merkezi Yönetim Vergi Gelirleri: 2024 yılı "gerçekleşen" merkezi yönetim vergi gelirlerinin detayları Tablo 10'da incelenmektedir. Ana hatları ile:

- Merkezi bütçe toplam vergi gelirleri 7 trilyon 304 milyar TL (222 milyar 527 milyon USD) ile GSYH'nin %16,83'üne tekabül etmektedir.
- Vergi gelirlerinin dağılıma bakacak olursak, merkezi bütçe toplam vergi gelirlerinin:
 - %20,91'i (1 trilyon 527 milyar TL = 46.5 milyar USD) gelir vergisi
 - %12,19'u (890 milyar TL = 27.1 milyar USD) kurumlar vergisi
 - %31,85'i (2 trilyon 326 milyar TL = 70.9 milyar USD) KDV
 - %19,87'si (1 trilyon 451 milyar TL = 44.2 milyar USD) ÖTV
 - %4,70'i (343 milyar TL = 10.5 milyar USD) banka ve sigorta muamele vergisi
 - %10,48'i (765.7 milyar TL = 23.325 milyar USD) diğer vergiler

kaleminden tahsil edilmiştir.

TABLO 10: 2024 YILI MERKEZİ YÖNETİM VERGİ GELİRİ GERÇEKLEŞMELERİ

	Seviye (1.000 TL)	Seviye (1.000 USD)	Gelirler (Yüzde %)	GSYH (Yüzde %)
VERGİ GELİRLERİ (Toplam)	7.304.863.055	222.527.289	100	16.83
Gelir Vergisi	1.527.587.710	46.534.747	20.91	3.52
Kurumlar Vergisi	890.198.035	27.118.011	12.19	2.05
Katma Değer Vergisi (KDV)	2.326.571.418	70.874.105	31.85	5.36
Özel Tüketim Vergisi (ÖTV)	1.451.259.494	44.209.568	19.87	3.34
Banka ve Sigorta Muamele Vergisi	343.538.969	10.465.192	4.70	0.79
Diğer Vergiler	765.707.427	23.325.666	10.48	1.76
TOPLAM	7.304.863.055	222.527.289	100	16.83

¹ Toplam vergi gelirleri 2023 yılı için 7.304.863.055.000 TL = 222.527.289.000 USD olarak gerçekleşmiştir (Resmi Kur: 1 USD = 32.83 TL).

² Her bir vergi kaleminden gelen tahsilatın, toplam vergi tahsilatı içindeki yüzdesi

³ Her bir vergi kaleminden gelen tahsilatın, GSYH içindeki payı

* 2024 yılı GSYH rakamı = 43.410.513.887.000 TL = 1.322.410.000.000 USD

Ford Otosan'ın ekonomik aktiviteleri sonucunda oluşacak dolaylı ve tetikleme etkilerin sebep olduğu matrah artışlarının sonucunda vergi gelirlerinde ortaya çıkan değişim artış Tablo 11'de yer almaktadır. Özetlemek gerekirse,

- Dolaylı etki sonucunda merkezi bütçe vergi gelirlerinde gerçekleşen artışın 46 milyar 105 milyon TL = 1 milyar 404 milyon USD,
- Tetikleme etki sonucunda merkezi bütçe vergi gelirlerinde gerçekleşen artışın 12 milyar 882 milyon TL = 392 milyon USD,
- Toplam etki (Ford Otosan'ın doğrudan vergi katkıları dışında) sonucunda merkezi bütçe vergi gelirlerinde gerçekleşen artışın 58 milyar 998 milyon TL = 1 milyar 796 milyon USD

olduğu tespit edilmiştir. Tablo 11 aynı zamanda toplam vergi etkisinin dağılımını kalem kalem detayları ile ele almaktadır. Özellikle KDV (15 milyar 191 milyon TL = 463 milyon USD), gelir vergisi (14 milyar 882 milyon TL = 453 milyon USD) ve kurumlar vergisi (10 milyar 224 milyon TL = 311 milyon USD) gelirlerinde kayda değer bir ek katkı oluştuğu gözlemlenmektedir.

TABLO 11: FORD OTOSAN'IN TÜRKİYE EKONOMİSİNE KATKISI VERGİ GELİRLERİ

	Dolaylı Etki			Tetikleme Etki			Toplam Etki		
	Seviye ¹ (1.000 TL)	Seviye ¹ (1.000 USD)	Vergi Gelirinde % Artış ²	Seviye ¹ (1.000 TL)	Seviye ¹ (1.000 USD)	Vergi Gelirinde % Artış ²	Seviye ¹ (1.000 TL)	Seviye ¹ (1.000 USD)	Vergi Gelirinde % Artış ²
VERGİ GELİRLERİ (Toplam)	46.105.927	1.404.520	0.631	12.882.641	392.443	0.176	58.988.568	1.796.963	0.808
Gelir Vergisi	12.202.134	371.712	0.799	2.680.359	81.652	0.175	14.882.493	453.364	0.974
Kurumlar Vergisi	8.697.677	264.956	0.977	1.526.611	46.505	0.171	10.224.289	311.461	1.149
Katma Değer Vergisi (KDV)	10.906.260	332.236	0.469	4.285.626	130.553	0.184	15.191.886	462.789	0.653
Özel Tüketim Vergisi (ÖTV)	5.313.761	161.873	0.366	2.206.818	67.226	0.152	7.520.579	229.099	0.518
Banka ve Sigorta Muamele Vergisi	1.504.753	45.839	0.438	870.106	26.506	0.253	2.374.859	72.345	0.691
Diğer Vergiler	7.481.342	227.903	0.977	1.313.121	40.001	0.171	8.794.463	267.905	1.149
TOPLAM	46.105.927	1.404.520	0.631	12.882.641	392.443	0.176	58.988.568	1.796.963	0.808

¹ Toplam vergi gelirleri 2023 yılı için 7.304.863.055.000 TL = 222.527.289.000 USD olarak gerçekleşmiştir (Resmi Kur: 1 USD = 32.83 TL).

FORD OTOSAN KOCAELİ FABRİKALARI

